

Innspill til handlingsplan for bærekraftsmålene

Vi viser til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sitt arbeid med en nasjonal handlingsplan for å nå FNs bærekraftsmål innen 2030. Norsk Bioenergiforening takker for muligheten til å gi innspill til arbeidet.

Om Norsk Bioenergiforening (Nobio)

Norsk Bioenergiforening er interesseorganisasjonen for norsk bioenergiindustri. Vi arbeider for økt bruk og lønnsom produksjon av bioenergi i Norge. Vår organisasjon har i dag mer enn 100 medlemmer som opererer i hele verdikjeden fra skogen med produksjon av biobrensler, til leveranse av varme og drivstoff.

Vår sektor leverer på flere av FNs bærekraftsmål: spesielt ren energi til alle (7), industri, innovasjon, infrastruktur (9), bærekraftige byer og lokalsamfunn (11), ansvarlig forbruk og produksjon (12), stoppe klimaendringene (13), livet på land (15) og samarbeid (17).

Alle bærekraftsmålene er viktige, men vi mener at det mest kritiske er å stoppe klimaendringene og at handlingsplanen må gjenspeile dette. Vi mener det må være en overordnet handlingsplan på nasjonalt og internasjonalt nivå. Dette må igjen brytes ned i konkrete tiltak som kan gjennomføres lokalt med det offentlige i førersetet. Det er viktig med gode og konkrete måleindikatorer som gjør at det er lett å strekke seg framover mot målsetningene. LCA- analyser og statistikk er her gode verktøy.

Vi mener at Regjeringen bør vurdere disse tiltakene i handlingsplanen:

- Tettere samarbeid mellom departementene
- Tettere samarbeid mellom det offentlige og det private næringslivet
- Legge vekt på livsløpsperspektiv og sirkulær tenkning
- Legge til rette for samspill mellom sektorer, som øker tilgangen til flere fornybare energiresurser – rett energi på rett plass
- Langsiktighet og forutsigbarhet i tiltak og medfølgende rammebetingelser
- Sørg for at rammebetingelser trekker mot samme mål for å hindre at motvirker hverandre.

Muligheter og utfordringer i vår næring

Biomasse er et fleksibelt råstoff, kan benyttes til en rekke formål og er også det eneste fornybare karbonbaserte råstoffet vi kjenner. Biobrensler kan erstatte fossile brensler direkte, og med dette bidra til betydelige reduksjoner i klimagassutslipp. Bioenergi spiller en betydelig rolle både innenfor varme- og kjøling, til industri og byggsektoren, samt til transportsektoren.

Biovarme brukes gjerne til å ta grunnlasten og kan avlaste strømmettet i de periodene hvor kapasiteten er sprengt. Der hvor det er bygd ut fjernvarmenett kan dette bidra til en lønnsom

reduksjon av effektbelastningene i strømmettet og samtidig fungere som en balansevekt og energilager i et energisystem med stadig flere mellomlandsforbindelser, uregulerbar kraftproduksjon og økt energieffektivisering. Kravet om bruk av vannbårne systemer i bygg er nødvendig for at dette skal skje. Bruk av biovarme kan gi økt forsyningsikkerhet av energi i mindre sentrale og utsatte områder og samtidig bidra til lokal verdiskaping.

Næringen konkurrerer mot strømprisen, for å gjøre dette er det behov for støtte. Behov for investeringer må ses i sammenheng med det nylig innførte forbudet mot fossil mineralolje til byggvarme i 2022 og til oppvarming og driftsbygg i landbruket fra 2025, samt det økte behovet for elektrisk kraft og netteffekt i transportsektoren. Innovasjon Norge sitt verdiskapingsprogram for fornybar energi i landbruket er et godt verktøy for omlegging til mer fornybar energi i landbruket. I år gikk programmet tomt for midler før sommeren, å styrke dette programmet hadde vært svært nyttig.

Prognoser fra Statnett og nettselskap forespeiler svært høye investeringstall i kraftnettet, allerede fra 2020. Derfor må alle tiltak som kan redusere investeringer, altså ta ned effektbehov, tas i bruk.

Vi mener at økt bruk av termisk forsyning i oppvarmingsmarkedet er det tiltaket som raskest vil ta ned effekttopper i alminnelig forsyning, til den rimeligste kostnaden. Fjern- og nærvarme kan i tillegg til å avlaste kraftnettet også bidra til å øke brukstiden i det nettet som faktisk bygges. Denne fleksibiliteten er dokumentert i flere studier som er utført de siste årene – blant dem [Flexelterm](#) (2017), og [Flex4Res](#) (2019).

ENOVAs program for fjernvarme- og kjøling har nylig gått bort ifra å støtte anlegg under 5 MW. Samtidig rammes nå biovarme-anlegg av en kostnadsdrivende endring som følge av nytt EU-regelverk. 10. november i år kom meldingen; Klima- og miljødepartementet har fått nei fra EU-kommisjonen på et ønske om å sette en særskilt norsk grense for utslipp av støv på 150 mg/Nm³ fra biovarmeanlegg. Dagens norske utslippskrav er 225 mg/Nm³. I det aktuelle EU-direktivet er grensen 50 mg/Nm³.

Med et nei fra EU-hold kommer EU-direktivets grense trolig til å innføres i Norge. Som det fremgår av konsekvensvurderingen, får en grense på 50 mg/Nm³ store konsekvenser. Spørsmålet er om kostnadene ved investeringer i ny teknologi for de minste anleggene, 1 -5 MW, fjerner mulighetene for lønnsom drift.

For å oppfylle direktivets krav må anleggene installere nytt rensutstyr i form av tekstilfilter eller elektrofilter. Kostnaden knyttet til dette er anslått mellom 1,5 – 3,5 millioner kroner per anlegg for eksisterende anlegg og mellom 1,2 – 3,2 millioner kroner for nye anlegg.

Hvis bransjen skal holde seg flytende må støtte til både eksisterende og nye anlegg forsterkes slik at de kan tilpasse seg de nye kravene. I tillegg kreves det nytenkning og innovasjon av eksisterende teknologi.

Klimakur 2030 har en grundig gjennomgang av muligheter og utfordringer ved etablering av ladeinfrastruktur i transportsektoren, både innen landstrøm og lading av kjøretøy. Vår næring kan her bidra til både forsyning av skip ved kai og avlastning av strømmettet for å få mer plass til ladeinfrastruktur. Vi ønsker å sette søkelys på energisystem – å bruke rett energi på rett plass.

Vi mener at vår næring er svært viktig for å bidra til et fleksibelt energisystem sett i lys av utfordringen med kapasitet på nettet når vi skal inn i økt elektrifisering av samfunnet. Dette forsterker viktigheten av å opprettholde og styrke støtteordningene som eksisterer i dag for å skynde både informasjonsdeling, investeringer og utredninger som trengs på området. For vår næring er det

nødvendig med forutsigbarhet i rammebetingelsene og langsiktig tenkning da bioenergi har en langsiktig horisont, både i fast og flytende form.

Tiltak for å holde oppe satsingen på bærekraftig biodrivstoff er følgende tiltak viktige:

- Fortsatt markedsstimulans for å oppnå en omlegging fra fossilt til fornybart flytende drivstoff
- Oppfølging av målsettingene i Klimakur 2030 om 40% andel av biodrivstoff i 2030 i. Det bør utarbeides en opptrappingsplan fram til 2030.
- Videreføre dobbelttelling av avansert biodrivstoff
- Etablere ambisiøse mål for innblanding av bærekraftig biodrivstoff både i luftfart og skipsfart.
- Gjennom Nasjonal transportplan er det satt et mål om 30 % bærekraftig biodrivstoff i luftfarten innen 2030. Det må lages en forpliktende plan for hvordan dette målet kan nås. Det bør settes tilsvarende mål for skipsfarten, slik Stortinget har bedt om.
- Stimulere til produksjon av bærekraftig avansert biodrivstoff/bioråolje med høy klimanytte i Norge.
- Sterk statlig støtte for utvikling av ny produksjonsteknologi for biodrivstoff
- Tilgang på statlig risikokapital eller garantiordninger for å lette overgangen fra utviklingsstadiet til fullskala industriproduksjon.
- Avansert biodrivstoff må premieres i offentlige anbud. Det har nettopp vært høringsforslag på å likestille biodrivstoff med fossilt drivstoff i offentlige anbud – dette vil være svært uheldig.
- Sikre tilgang på tilstrekkelig mengde treråvare og investering i skogkulturtiltak (gjelder hele næringen).

Ta gjerne kontakt for ytterligere informasjon!

Med vennlig hilsen

Henriette Vivestad
Daglig leder